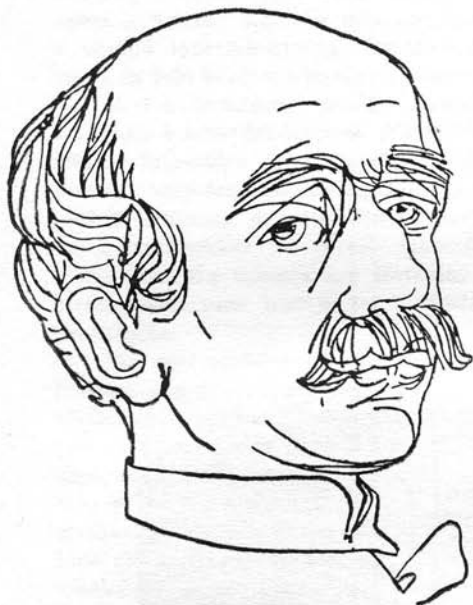

Alecsandri ösvényein

A költő születésének 150. évfordulójára

Ligia Macovei rajza

Tűnjön bár balgaságnak, de én — urbánus ember létemre — falun érzem magam leginkább biztonságban. Fák, füvek között, a mindennapok egyértelmű szerszámai között. A sallangtalan, célratörő szavak között, melyek úgy csukódnak s nyílnak, mint a kéz legegyszerűbb mozdulata: a hívás.

Különösen jó érzés, hogy nem kell kapkodnom a fejem, nem keli minduntalan magam mögé tekintenem, és nincs szükségem mankóra, hogy megértssem azt, amit tekintetemmel egyszerre átfoghatok. Ilyenkor kapom vissza már-már elfelejtett arcom, azt, melyet nem kendőz a kő- és emberrengeteg pillanatonkénti színeváltozása. Lehet, hogy mindez a városlakó túlzása csak, de legyen bárhogy, göcsörtös füzek közt és forró búzák között én — én vagyok. Lehet, hogy csak valameddig. De jó, hogy egyelőre így van.

Jó tudnom, éreznem azt, hogy míg a sok bejárt város vonz vagy taszít, addig a falu — a maréknyi tűzhely —, a tanya, a csőszház mindig csak vonz, legyen az ország bármely részében is, legyen bár ismeretlen vagy ismerős. A másfajta gondra, a másfajta öröme jobban oda tudok figyelni, mint a hasonszórűre.

Elgondolkoztató, hogy milyen keveset kell adnom azért, hogy ezeken a tűzhelyeken befogadjanak. A kiértett bizalmat mindenütt bizalommal fogadják. A faragott kapu mögött magasodó boronaházban, az esztenán, de a lakodalomban és a halotti toron is. Az évszakok nyugodtsága, természetessége a falusi ember sajátja, és ez az, ami megnyugtat, biztonságérzetet ad. Ez készítette, ösztökélte Alecsandrit, hogy Nyugat fővárosai után mindegyre Mircești csöndjébe térjen meg, s csodálattal adózzon a falusi ember alkotásának:

Szép vagy ó, mezei munka, bőségünk ősi kútja,
Mely az embert és a földöt összefűződj újra s újra!...*

* Az idézeteket Szemlér Ferenc fordításaiból vettük.

Ő tudta, és én is tudom, hogy a falun föllelt ember—föld kapcsolat — melyet örökkössé a munka szentesített — az, ami vonz a faluban. A teremtés mindennapos valósága — melytől a városi elidegenedett — vonz. A vetés és az aratás közt feszülő falusi ember így lesz az egész, a teljesség jelképe.

Megindulnak a földön, a hosszú friss barázdán
Hónalj alatt a zsákkal a szorgos magvetők.
Útjukban a magot a szélirányba rázván,
Leszállnak a völgybe s megmásszák a tetőt.

A magvetőnek ez a képe ma divatjamúlt, de mégis ezt teszem a magamévá, kiiktatva az ember munkáját megkönnyítő, de az embert a földtől eltávolító gépet. Nincs igazam? Lehet. De így érzem magam biztonságban. Önzés? Lehet. De miért ne? Hisz az egyre gyorsuló városiasodás közepette nem sokáig mondhatjuk, hogy „Szerszámát a ház tövében bontja-rakja most a gazda“, mert maholnap zsebredugott kézzel megy munkába a földműves. A falu sem marad meg maréknyi tűzhelynek, villanytűzhely lesz belőle. Eltűnnek a boronaházak, s az egyikfelől majdnem a földig érő zsindelyes házfödél. Eltűnnek a felhőnyi körtefák, az ember a törpegyümölcsösök fölé nő; el a sikátorok, melyeket egy szénászekér egészen kitölt, és el patakok, melyeknek tükre egy magasságban van a réttel. Aztán majd a mai faluról is úgy kezdik a beszédet, mint a mesét: Volt egyszer... De erre a türelmetlen hallgató csak legyint, s nem tudja majd, mi az, hogy

Ló nyerít a friss mezőben, marha bóg a zsenge páston,
Juh-kosárból lép a nyáj ki s ballag a hegyi csapáson.

Nem tudom, más hogy van vele, de én, urbánus ember létemre — tűnjön bár balgaságnak — falun érzem magam leginkább biztonságban. És mert így van, néha el kell indulnom. Kell, mert ahogy Alecsandri mondja,

A földek gőzölögnek: tavaszi szél vetett
A nedves tájra szikkadt gyalog-ösvényeket.

Szilágyi Zsolt
fémdomborítása

